

## A KÖZSZOLGÁLTATÁSI MENETREND ELKÉSZÍTÉSÉVEL ÉS MÓDOSÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ELJÁRÁS RÉSZLETES SZABÁLYAI

### I. A tárgyévi közszolgáltatási menetrend előkészítése, a tervezés folyamata

1. A Megrendelő megbízásával a közlekedésért felelős minisztériumnak a közösségi közlekedés szervezéséért felelős közreműködő szervezete (a továbbiakban: közreműködő szervezet) a menetrend hatályba lépését megelőző 11. hónapban a menetrendi koncepció kidolgozása és aktualizálása érdekében egyeztetést kezdeményez és ezeket az egyeztetéseket koordinálja. A Megrendelő, és fejlesztési közreműködő részvételével megtartandó egyeztetés célja, az infrastruktúra-fejlesztések várható eredményeinek, a közszolgáltatásra gyakorolt hatásainak, a (MÁV Zrt., MÁV-START Zrt., BKK Zrt., BKV Zrt. és VOLÁNBUSZ Zrt.) jármű- és szolgáltatásfejlesztési elképzeléseinek áttekintése, a fejlesztések összhangjának biztosítása. Általánosságban itt kerülnek megfogalmazásra a következő menetrendi év során követendő csatlakozási irányelvek is.
2. A következő évi menetrendi koncepció kialakítása céljából a közreműködő szervezet a tárgyévi menetrend hatályba lépését megelőző az érintett önkormányzatok és járások, továbbá az érintett szolgáltatók (MÁV Zrt., MÁV-START Zrt., BKK Zrt., BKV Zrt. és VOLÁNBUSZ Zrt. együttes részvételével) és az illetékes közlekedésszervező(k) részvételével menetrendi egyeztetéseket hív össze, amelyeken Szolgáltató állásfoglalásra jogosult képviselő útján vesz részt. E járási menetrendi egyeztetés a társadalmi egyeztetés tartalmi funkcióját is ellátja, a társadalmi észrevételeket az érintett önkormányzatok és járások képviselik. A közreműködő szervezet a szolgáltatói, helyi érdekhordozói felvetésekről, javaslatokról jegyzőkönyvet készít, amelyet a Megrendelőnek megküld. A Megrendelő ezek alapján kijelöli a következő évi közszolgáltatási menetrenddel kapcsolatos megrendelői elvárásokat, véglegesíti a menetrendi koncepció tartalmát és a menetrend hatályba lépését megelőző 7. hónap végéig megrendeli a menetrendi struktúra kiszerkesztését, amelyet a Szolgáltató a közreműködő szervezettel együttműködve végez el.
3. A menetrendi koncepcióban meghatározott szakmai paraméterek alapján a Szolgáltató a közreműködő szervezettel együttműködve kidolgozza, és menetrend hatályba lépését megelőző 4. hónap végéig felterjeszti a Megrendelő számára a tárgyévre vonatkozó kiszerkesztett menetrendi struktúráját. A felterjesztés menetrendi lapjai közlekedési szezon (menetrend típus) és naptípus szerint tartalmazzák a közszolgáltatás keretén belül közlekedő vonatok menetrendi időadatait; Személyszállítási szolgáltatásokról szóló törvény szerinti elővárosi besorolását, a közlekedő szerelvények nagyságát (befogadóképességét), a vonat nemét, közlekedési viszonylatát, a vonal állomásainak és megállóhelyeinek kiszolgálását, más közlekedési szolgáltatóval kialakítandó integráció javaslatait. A menetrendi struktúra kiszerkesztésekor a Megrendelő

által meghatározott szakmai paraméterektől, csak igazolt forgalomtechnológiai és/vagy műszaki indokkal, a szükséges mértékben lehet eltérni.

A felterjesztés további tartalmi követelményei:

- Teljesítményi összesítő az elővárosi szegmens szolgáltatásairól a vonatdarabszám, vonatkilométer és ülőhely- és férőhely-kilométer feltüntetésével, valamint a menetrendi évre számított teljesítmény adatok táblázata.
  - Az aktuális menetrendhez képest végrehajtandó módosítások HÉV vonalankénti hatásvizsgálati lapjai, amelyek tartalmazzák a változások rövid összefoglalását, indokait, naturália adatait, a csatlakozásokra, eszköz és személyzetfoglalkoztatásra gyakorolt hatásokat, valamint a pénzügyi hatást.
  - Előzetes kalkuláció a várható bevételekről, költségekről, az igényelt költségtérítés mértékéről.
  - Azon HÉV-vonalakkal kapcsolatosan, amelyek esetében a menetrendi struktúra jelentősebb változását tervezi a Szolgáltató a közreműködő szervezet kérésére vagy a menetrendi koncepcióban foglaltaknak megfelelően az üzleti számításokat, terveket a Szolgáltató köteles bemutatni.
4. A közreműködő szervezet koordinálásával a menetrend hatályba lépését megelőző 3. hónap végéig a Megrendelő, - a Szolgáltató és az egyéb, együttműködésben érintett szervezetek, társszolgáltatók bevonásával - értékeli a Szolgáltató tárgyévre vonatkozó menetrendi felterjesztését és dönt annak elfogadásáról, vagy esetleges konkrét módosításáról. A Szolgáltató az esetleges módosítások átvezetését a menetrend hatályba lépését megelőző 2. hónap közepéig köteles elvégezni és a felterjesztést újra benyújtani. A megrendelő által a benyújtást követő 20 munkanapon belül elfogadott (záradékolt) végleges menetrend nyomdai munkára bocsátható és meghirdethető.
5. Szolgáltató a menetrendet annak Megrendelő általi elfogadását és meghirdetéshez való hozzájárulását követő 30, de legkésőbb annak hatályba lépése előtt 3 nappal meghirdeti.

## II. A tárgyévi menetrend évközi módosítása

1. Szolgáltató a menetrenddel kapcsolatos állampolgári, önkormányzati, munkáltatói, társszolgáltatói stb. észrevételeket, üzemviteli tapasztalatokat a menetrend hatályba lépésétől kezdődően folyamatosan gyűjti és a beérkezett kérések, vélemények alapján a közreműködő szervezet és az érintett társszolgáltatók bevonásával javaslatot dolgoz ki annak módosítására. A menetrend évközi módosítására vonalanként külön-külön, abban az esetben van lehetőség, ha az a mindenkor érvényes Közszolgáltatási Menetrend, adott vonal, adott menetrendi naptípusára értelmezett, vonatkilométerben meghatározott szolgáltatási teljesítményét nem, vagy legfeljebb 1%-ot nem meghaladó mértékben módosítja. A szolgáltatási jellemzőket ennél jelentősebb mértékben érintő módosításra vonalanként évente három alkalommal, a menetrend hatályba lépését követő negyedik hónapban, a nyári menetrendi időszak kezdetekor és a nyári menetrendi időszak végén van lehetőség Felsoroltakon kívül csak rendkívüli menetrend módosítás kezdeményezhető a vágányzári menetrendeket és vis major eseteket (pl. árvíz) ide nem értve, - akár ideiglenes jelleggel is - amelynek feltételei:

- az infrastruktúra állapotában olyan változás következett be, amely a szolgáltatás paramétereinek jelentős módosulását eredményezte,
  - intézményi, foglalkoztatói vagy önkormányzati megkeresések, amelyek a hivatásforgalmi utazók hatékonyabb kiszolgálására irányulnak,
  - a HÉV-vonalak agglomerációs vagy fővárosi területén olyan előre nem tervezett közlekedésszervezési probléma merül fel, mellyel az integrált közlekedés súlyosan sérülne,
  - olyan rendezvény kerül lebonyolításra, amely kiszolgálása az éves menetrend szolgáltatói felterjesztéséig nem tervezhető, és a HÉV vonalak valamelyikét, vagy mindegyikét érintve, az adott közlekedési időszakra, naptípusra jellemző utazási igényeket alapvetően és jelentősen megnöveli, és az utasok hatékony elszállítása csak a menetrend módosításával lehetséges. Törekedni kell arra, hogy ezen rendezvények forgalmi kiszolgálását előre tervezhetőség szempontjából az éves menetrendben már szerepeltesse a Szolgáltató.
2. Amennyiben a módosítási kezdeményezés indokoltságának alátámasztásához e melléklet IV. fejezetében foglaltak alapján utasszámlálás szükséges, azt a javaslattevő szervezet az ott részletezett eljárásnak megfelelően elvégzi. Ebben az esetben a módosítási javaslat véglegesítéséhez értelemszerűen az utasszámlálás tapasztalatait is figyelembe kell venni.
  3. A Szolgáltató az utasszámlálás eredményeinek figyelembevételével korrigálja és véglegesíti a módosítási javaslatot, amihez hatáselemzést készít.
  4. A véglegesített módosítási javaslatot a hatáselemzéssel és a kapcsolódó dokumentumokkal együtt – utasszámlálási adatok, önkormányzati és társszolgáltatói megkeresések – a Szolgáltató a tervezett módosítás életbelépését megelőzően legalább 60 nappal, rendkívüli menetrend módosítás esetén 30 nappal elektronikus formában juttatja el a Megrendelőhöz és a közreműködő szervezethez, aki a Megrendelő megbízásából megkezdi a javaslat véleményezését.
  5. Szolgáltató és a közreműködő szervezet a véleményezett módosítási elképzeléseket e melléklet VI. fejezetében foglaltaknak megfelelően egyeztetni az érintett társszolgáltatókkal és önkormányzatokkal. Az összes önkormányzati és társszolgáltatói vélemény beérkezését követően, de legkésőbb az e melléklet V. fejezetben meghatározott véleményezési határidő lejártát követő munkanapon Szolgáltató jóváhagyásra felterjeszti a Megrendelőnek.
  6. A Megrendelő 10 munkanapon belül, rendkívüli menetrend módosítás esetén legfeljebb 8 munkanapon belül értesíti Szolgáltatót és a közreműködő szervezetet a javaslatra vonatkozó döntéséről.
  7. Az utazóközönség tájékoztatása érdekében Szolgáltató az engedélyezett módosításokat azok életbe lépését legalább 3 nappal megelőzően, közérthetően megfogalmazva meghirdeti.
  8. Rendkívüli helyzet megoldását célzó módosítások bevezetését a közreműködő szervezet a Megrendelő utólagos kontrolljával engedélyezheti Szolgáltató számára. E pont alkalmazásában rendkívüli helyzetnek az tekinthető, amikor a módosításnak (ellátás bővítése vagy annak végrehajtásához feltétlenül szükséges szűkítése) a módosítási folyamat várható lefutási idejénél hamarabb kell életbe lépnie, mivel annak elmaradása esetén sérül vagy veszélybe kerül az ellátás biztonsága. A rendkívüli módosítások leírását és hatáselemzését – kivéve, ha a rendkívüli módosításra nem a Szolgáltató érdekkörében felmerült okból került

sor és az ideiglenes jellegű volt – a Szolgáltató utólag, a módosítás életbe lépését követő 30 napon belül megküldi a Megrendelőnek és a közreműködő szervezetnek. Rendkívüli helyzetet és a beavatkozás leírását a Szolgáltató érdekkörétől függetlenül haladéktalanul jelenteni köteles e-mail útján a közreműködő szervezet részére.

9. Eseti jelleggel, előre meghatározott időszakhoz köthető zsúfoltságok enyhítésére vonatkozó szolgáltatói javaslatok kidolgozásába, a rendelkezésre álló járműállománnyal leközlekedtethető mentesítő vonatok, illetve speciális menetrend tervezésébe a Megrendelőt és a közreműködő szervezetet be kell vonni legalább 14 nappal a tervezett közlekedtetést megelőzően. Megrendelő 10 munkanapon belül dönthet az eseti mentesítő vonatok közlekedtetésének, illetve speciális menetrend tudomásulvételéről, vagy indokolt esetben a közlekedtetés, illetve a speciális menetrend bevezetésének megtagadásáról
10. A közforgalmú személyszállítási közszolgáltatások kapacitását és minőségét jelentősen befolyásoló technológiai tervek év közbeni módosításáról a Megrendelőt és a közreműködő szervezetet a bevezetést legalább 14 nappal megelőzően tájékoztatni kell, ezzel egy időben a technológiai tervet (járműkeret) a Szolgáltató köteles megküldeni.

### III. Vágányzár miatti ideiglenes menetrend módosítás

1. A Szolgáltató köteles a közreműködő szervezettel egyeztetve a menetrendváltozással járó előre tervezhető vágányzárak éves alapmenetrendtől eltérő menetrendje fő tervezett paramétereit, illetve amennyiben a menetrend már rendelkezésre áll, a menetrendet is a felterjesztett menetrendben szerepeltetni.
2. A Szolgáltató a tervezett vágányzárakról Megrendelőt és a közreműködő szervezetet és a közlekedésszervezőt legkésőbb a tárgy hónapot megelőző második hónap 15.-ig napjáig elektronikus formában tájékoztatja. A bejelentésnek tartalmaznia kell a vágányzár felvételének és lemondásának tervezett időpontját. (naptári nap, óra, perc) az érintett vonal érintett szakaszát, meghatározva hogy HÉV közlekedés mely viszonylatokban kerül fenntartásra, illetve az autóbusz pótlás megszervezése mely viszonylatban van szükség.

A vágányzári terveket a tárgy hónapot megelőző hónap 5. napjáig, az utastájékoztató hirdetményeket és a vágányzári lebonyolítást meghatározó szabályozásokat a Szolgáltató a közreműködő szervezet részére azok keletkezését követő 5 munkanapon belül megküldi,

3. A vágányzári értekezleteken a közreműködő szervezet képviselője számára a részvétel lehetőségét biztosítja.
4. A 30 napot meghaladó időtartamra vonatkozó vágányzári menetrendek kidolgozásába és egyeztetésébe – függetlenül a fejlesztési közreműködő vagy Szolgáltató által végzett munkáktól – a Szolgáltató köteles a Megrendelőt és a közreműködő szervezetet bevonni.
5. A Szolgáltató és a Közlekedésszervező a 195/2016. (VII. 13.) Korm. rendelet 4. § (3) bekezdésében foglaltak szerint gondoskodik a vágányzár meghirdetéséről (interneten és az érintett utasforgalmi létesítményeknél hirdetményben való közzétételéről) a változást megelőzően.
6. Amennyiben az előre tervezett vágányzár miatti ideiglenes menetrend autóbuszos pótlással oldható meg, annak megszervezése a vágányzár

érdekkörétől függetlenül a Szolgáltató feladata a szolgáltatás beszerzés és közbeszerzés szabályai szerint. Amennyiben a forgalomkorlátozásra nem Szolgáltató érdekkörében felmerült okból van szükség, a pótlás biztosítására a forgalomkorlátozást igénylőt is lehet kötelezni.

7. Külső fél érdekkörében felmerülő, vagy alapfolyamat szerint nem tervezhető vágányzárak esetén, melyek a fenti ütemezés szerint nem tervezhetők, szolgáltató a közreműködő szervezet és a közlekedésszervező megállapodik, hogy az operatív forgalomszervezési intézkedésekkel, vagy pedig előzetes felkészüléssel kerül e kezelésre. Előzetes felkészülés esetén az elvégzendő feladatok tekintetében egyedi ütemezési folyamat határidőkről kell megállapodni.

#### **IV. Utasszámlálásra vonatkozó szabályok**

1. Évközi menetrend módosítás esetén kötelező az utasszámlálás az alábbiak tekintetében:

Eljutási lehetőséget szűkítő módosításnál a szűkítésben érintett útvonalszakaszra, illetve megállókra, vagyis:

- vonatszüneteltetés és vonatleállítás esetén a vonat teljes útvonalára;
- útvonal rövidítés esetén a továbbiakban nem érintett útvonalszakaszra;
- megállóhely kivétel esetén a kivett megállókra.

MÁV-HÉV menetrendi járatok esetében az utasszámlálást nem konkrét menetvonalra értelmezve, hanem járatonként 20 perces átlagban számítva kell elvégezni.

2. Az 1. pontban foglaltak alól kivételt képez, ha a módosítás olyan infrastrukturális változás miatt történik, amely a módosítás bevezetését elkerülhetetlenné teszi. Annak eldöntésére, hogy egy módosítás esetén elfogadható-e az infrastrukturális változás ténye az utasszámlálás kiváltására, a közreműködő szervezet jogosult.
3. Minden egyéb, nem az 1. pontba tartozó évközi menetrend módosítás esetén a közreműködő szervezet dönt arról, hogy a módosítási igény elbírálásához szükséges-e utasszámlálás, illetve – amennyiben igen – az teljes körű vagy célirányos legyen, vagyis:

- eljutási lehetőségeket nem szűkítő módosításoknál a teljes útvonalra;
- eljutási lehetőséget szűkítő módosításoknál a szűkítés által nem érintett útvonalra, megállókra;
- eljutási lehetőséget szűkítő módosításoknál a kapcsolódó HÉV-vonatokra, autóbuszokra.

MÁV-HÉV menetrendi járatok esetében az utasszámlálást nem konkrét menetvonalra értelmezve, hanem járatonként 20 perces átlagban számítva kell elvégezni.

4. A tárgyévet követő évi menetrend tervezési folyamata során a közreműködő szervezet kérheti Szolgáltatót utasszámlálás tartására, amennyiben:
  - a tervezett menetrend módosítás olyan szűkítő jellegű módosítást tartalmaz, ami ezt szükségessé teszi, és
  - a menetvonalak végleges megrendeléséig van még olyan tipikusnak számító időszak vissza, amikor az utasszámlálás értelmesen elvégezhető.
5. Az utasszámlálás lefolytatása Szolgáltató feladata, de amennyiben a Szolgáltatónak személyi és/vagy technikai feltételek hiányában nincs lehetősége a kért, illetve szükséges utasszámlálás elvégzéséhez, kérheti a közreműködő szervezetet az utasszámlálás saját hatáskörben történő elvégzésére. Ebben az

esetben a mért adatokról a közreműködő szervezet nyújt, a tervezéshez szükséges struktúra szerint, a Szolgáltató részére adatszolgáltatást úgy, hogy az a jelen szerződésben és mellékleteiben részletezett menetrend tervezési folyamatokhoz szükséges idők rendelkezésre álljanak és a felek számára megszabott határidők betarthatók maradjanak.

6. Amennyiben az utasszámlálást a Szolgáltató maga végzi, a közreműködő szervezet szűrőpróbaszerű ellenőrzéseket végezhet. Az utasszámlálás csak akkor tekinthető érvényesnek, ha annak ellenőrzésére a közreműködő szervezet számára a lehetőség biztosított. Ezért Szolgáltató a tervezett utasszámlálásról – annak időpontját legalább 7 munkanappal megelőzően – a közreműködő szervezetet értesíti.
7. A közreműködő szervezet a bejelentéstől számított 3 munkanapon belül kérheti az utasszámlálás más időpontban való megtartását, amennyiben feltételezhető, hogy az utasszámlálás eredetileg tervezett időpontjában az utasforgalom a tipikustól jelentősen eltér, illetve indokoltnak ítéli az utasszámlálást egy kapcsolódó vonat / autóbuszjárat közeli időpontban tervezett utasszámlálásával egyazon napon végeztetni.
8. A közreműködő szervezet a Szolgáltató járatairól más szolgáltató kapcsolódó vonataira, járataira átszálló utasaira vonatkozóan jogosult a Szolgáltatótól utasszámlálást kérni, ha a rálátási, infrastrukturális feltételek ezt lehetővé teszik a vasúti forgalom akadályozása nélkül.
9. Amennyiben a Szolgáltató nem ért egyet a közreműködő szervezet valamely döntésével, Megrendelőnél e-mailben kifogással élhet az utasszámlálás szükségessége vagy az időpont áthelyezése ellen. Ilyen esetben a kérdésben Megrendelő dönt, döntéséről 3 napon belül e-mailben értesíti Szolgáltatót és a közreműködő szervezetet.
10. Az utasszámlálás a Megrendelővel és a közreműködő szervezettel egyeztetett módszertan szerint zajlik.
11. Évközi menetrend módosítások esetén - a szezonálisan közlekedő járatokat, illetve szezonális típusú szolgáltatást tartalmazó menetrendi napok járatait ide nem értve - csak 3 hónapnál nem régebbi, hiteles, vagyis a közreműködő szervezetnek előre bejelentett, illetve közreműködő szervezet által szervezett utasszámlálás adatai használhatók fel. Egyéb esetekben a közreműködő szervezet dönt arról, hogy az ettől az időponttól korábbi utasszámlálás adatai elfogadhatók-e.

#### **V. Az évközi menetrend módosítás esetén lefolytatandó önkormányzati járási és társszolgáltatói egyeztetésekre vonatkozó szabályok**

1. Eljutási lehetőséget szűkítő változást (is) tartalmazó menetrendi módosítás esetén a közreműködő szervezet – a módosítás terjedelmétől, eljutási lehetőségekre gyakorolt hatásától függően írásban vagy személyesen egyeztet a települési önkormányzatokkal illetve az érintett Járási Hivatallal. A személyes egyeztetésen a Szolgáltató a közreműködő szervezet értesítése alapján köteles részt venni. (Egyéb módosításokról a közreműködő szervezet az önkormányzatokat tájékoztatja.)
2. Az önkormányzatoknak, járásoknak egyeztetésre kiküldött értesítéseket közérthetően, a változásokra fókuszálva kell megfogalmazni.

3. Amennyiben az önkormányzat, járás a javaslat kézhezvételét követő 10 napon belül nem válaszol, azt a módosítási javaslat elfogadásának kell tekinteni, amely tényre a kiküldött értesítésben az önkormányzat figyelmét külön fel kell hívni.
4. A módosításokat az érintett társszolgáltatókkal (MÁV Zrt., MÁV-START Zrt., BKK Zrt., BKV Zrt. és VOLÁNBUSZ Zrt.) is egyeztetni kell. Az egyeztetésekre az 1-3. pontokban foglaltak irányadóak.
5. A tárgyévet követő évi menetrend kidolgozását célzó, a közreműködő szervezet szervezésében lefolytatott önkormányzati egyeztetések az 1. pont szerinti egyeztetéseknek minősülnek.

#### **VI. Menetrend módosításhoz kapcsolódó dokumentumok kezelésére vonatkozó szabályok**

1. A menetrend módosítások folyamata során elektronikus dokumentumok kerülnek megküldésre Megrendelő, Szolgáltató és a közreműködő szervezet között. E szabály alól kivételt képez a felterjesztő levél és a módosítási záradék, melyek – amennyiben nem a menetrend ideiglenes jellegű (ideiglenes rendkívül, vagy vágányzár miatti) módosításáról van szó - postai úton is megküldésre kerülnek.
2. Szolgáltató a módosítási javaslatokat kapcsolt dokumentumaikkal együtt elektronikus adathordozóra kiírt formában, illetve e-mailben juttatja el Megrendelőhöz és a közreműködő szervezethez. Az elektronikus adathordozó a módosításhoz kapcsolódó valamennyi dokumentumot tartalmazza, a tartalomra utaló elnevezéssel.

